

Sygn. akt II CZ 125/15

POSTANOWIENIE

Dnia 17 marca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Kozłowska (przewodniczący)

SSN Mirosław Bączyk (sprawozdawca)

SSN Irena Gromska-Szuster

w sprawie z wniosku M. G.

przy uczestnictwie Polskich Sieci Elektroenergetycznych Spółki Akcyjnej

w [...]

o ustanowienie służebności przesyłu,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 17 marca 2016 r.,

zażalenia uczestnika postępowania

na postanowienie Sądu Okręgowego w Z.

z dnia 3 września 2015 r.,

**uchyla zaskarżone postanowienie, pozostawiając
rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego
w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 3 września 2015 r. uchylił postanowienie Sądu Rejonowego z dnia 6 marca 2015 r., w którym ustanowiono na wniosek wnioskodawczyni M. G. służebność przesyłu opisaną bliżej w pkt 1 tego postanowienia (k. 340 akt sprawy). Służebność tę ustanowiono na rzecz uczestnika postępowania Polskich Sieci Elektroenergetycznych S.A. za jednorazowym wynagrodzeniem w wysokości 57.653 zł (pkt 2 postanowienia Sądu Rejonowego).

Uchylenie postanowienia z dnia 6 marca 2015 r. nastąpiło w wyniku wniesienia apelacji przez uczestnika postępowania. W apelacji zarzucano m.in. brak przyjęcia istnienia przesłanek zasiedzenia służebności przesyłu przez uczestnika i jednocześnie podnoszono niewystąpienie przesłanek orzeczenia o służebności przesyłu wynikających z art. 305¹ k.c.

Rozpoznając apelację Sąd Okręgowy stwierdził, że Sąd Rejonowy nie rozpoznał istoty sprawy, co uzasadnia wydanie zaskarżonego postanowienia.

W zażaleniu uczestnika postępowania na postanowienie Sądu Okręgowego podnoszono zarzuty naruszenia: art. 386 § 4 i 382 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.; art. 386 § 4 k.p.c. i art. 382 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. i art. 3 i 5 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r.; art. 386 § 4 w zw. z art. 328 § 2 k.p.c. i w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Skarżący domagał się uchylenia zaskarżonego postanowienia Sądu Okręgowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W związku z wniesieniem zażalenia na podstawie art. 394¹ § 1¹ k.p.c. Sąd Najwyższy koncentruje się jedynie na tym, czy istniały wystarczające podstawy do uchylenia rozstrzygnięcia Sądu pierwszej instancji przez Sąd drugiej instancji po przeprowadzeniu postępowania odwoławczego. Sąd drugiej instancji może bowiem uchylić rozstrzygnięcie Sądu pierwszej instancji wówczas, gdy nie doszło do rozpoznania istoty sprawy albo gdy wydanie definitywnego rozstrzygnięcia wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości (art. 386 § 4 k.p.c.). W ocenie Sądu Okręgowego,

istniały wystarczające podstawy uchylenia postanowienia Sądu Rejonowego z dnia 6 marca 2015 r., ponieważ Sąd ten nie rozpoznał istoty sprawy w rozumieniu art. 386 § 4 k.p.c. Treść uzasadnienia zaskarżonego postanowienia i postanowienia Sądu Rejonowego nie uzasadniają jednak takiego stanowiska.

W pierwszej części uzasadnienia Sądu drugiej instancji wskazano na „uchylenia, które spowodowały konieczność uchylenia zaskarżonego postanowienia” i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania (s. 6-7). Sąd miał wątpliwości co do faktu przysługiwania wnioskodawczyni prawa własności gruntu. Dostrzegł celowość sporządzenia odpowiedniej mapy wraz z usytuowaniem na niej przebiegu urządzeń, pasa służebności przesyłu i odwołanie się do takiego dokumentu jako integralnej części orzeczenia sądowego. W sentencji Sądu pierwszej instancji powinno znaleźć się określenie rodzaju służebności i sposobu jej wykonania, a także oznaczenie szlaku usytuowania urządzeń z powołaniem się na mapę sporządzoną przez biegłego sądowego według zasad obowiązujących przy oznaczaniu nieruchomości w księgach wieczystych.

Nietrudno zauważyć, że podnoszone przez Sąd Okręgowy kwestie odnoszą się do prawidłowości i zakresu postępowania dowodowego w obecnym postępowaniu o ustanowienie służebności przesyłu. Co więcej, mogłyby być na pewno odpowiednio uzupełnione w postępowaniu odwoławczym (art. 382 k.p.c.). Jeżeli zatem Sąd pierwszej instancji analizował przesłanki ustanowienia służebności przesyłu na podstawie art. 305 k.c. za wynagrodzeniem i ustalił ich istnienie, a następnie szerzej wypowiedział się co do nietrafności zgłoszonego przez uczestnika zarzutu zasiedzenia służebności (s. 4-5 uzasadnienia zaskarżonego wyroku), to nie sposób twierdzić, że nie doszło do rozpoznania istoty sprawy w postępowaniu pierwszoinstancyjnym w rozumieniu art. 386 § 4 k.p.c. Ewentualna korekta treści rozstrzygnięcia postanowienia Sądu Rejonowego dotycząca rodzaju, sposobu i zakresu wykonywania ustanowionej służebności na rzecz uczestnika postępowania, mogła by być dokonana na pewno w postępowaniu odwoławczym po odpowiednim uzupełnieniu postępowania dowodowego. Druga część uzasadnienia postanowienia Sądu Okręgowego świadczy o tym, że podziela on jednak brak podstaw do stwierdzenia zasiedzenia

służebności przesyłu przez uczestnika postępowania - właściciela urządzeń energetycznych.

Z przedstawionych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 394¹ § 3 k.p.c. w zw. z art. 398¹⁴ k.p.c. uchylił zaskarżone postanowienie.

kc

jw